

Ny terrorbølge over Israel

Av Elin Elkouby

Tirsdag 29. mars har vært en god og varm dag. Det kjennes godt fordi at dagene i forkant var kaldere enn normalt for årstida. Nå er det kveld og vi har satt oss til-rette foran TV-apparatet. I Israel har vi ikke «hallo-dame», men vi får se små snutter av hva kvelden har å by på av underholdning. Det skal bli en kveld med mye latter, men først er det nyheter kl. 20.00 og sendinga skal vare en time. Nyhetene starter alltid med at vi får en oversikt over sakene i prioritert rekkefølge og deretter følger reportasjer og intervjuer eller en paneldebatt på direkten fra studio. Det har vært to terrorangrep tidligere i uka og vi får innblikk i hvordan det jobbes for å lete etter bakmenn. I begge tilfellene ble det brukt automatgevær og henholdsvis 5 og 2 mennesker ble drept før terroristene ble «nøytralisert» (et annet ord for drept). De som har påtatt seg ansvaret både for angrepene i Beer Sheva og i Hadera er IS-sympatisører. Vi blir «tatt med» på en militæraksjon for å spore opp et mulig nettverk med fellesnevner i beduinmiljøet i Negev og Um El-Fahem ved Karmel fjellet. Lederen for aksjonen er en ung dame i 30-års alderen. Vi får greie på at hun er mor til en liten ettårgammel baby. Aksjonsgruppa består av ca. 20 personer hvorav 3-4 er kvinner. Søket foregår på nattetid og man fokuserer på fengsling av mistenkte og søk etter våpen. Litt lenger ute i sendinga får vi se arrestasjonen av en mistenkt, samt funn av en ring med IS-logo.

Deretter går sendinga videre til en av reporterne som jobber spesielt med saker fra arabisk sektor. Han redegjør for hvor stor muligheten det er for at det finnes en etablert IS-organisasjon i det arabiske miljøet i Israel. Flere unge arabere reiste tidligere til Syria for å være en del av aktivitetene der. De som returnerte sørget for å gi tydelige meldinger om at de angret på engasjementet, samt at de tok avstand fra alt IS står for. Aktivitetsnivået i Syria har roet seg ned, men spørsmålet er om gruppa har etablert seg i miljøer utenfor Syria.

Plutselig blir det avbrudd midt i reportasjen og vi blir informert om at det har blitt avfyrt skudd i Bnei Brak, som er en ortodoks forstad til Tel Aviv. En ung mann på sykkel har skutt, men det er ikke klart om noen er truffet eller hva dette handler om. Deretter fortsetter vanlig sending med avbrudd hver gang man har noe nytt å meddele, men snart dreier hele sendinga seg om dramaet som utspiller seg i Bnei Brak. Politi og ambulanse har ankommet, mennesker har blitt drept på to forskjellige steder og terroristen er «nøytralisert». Spørsmålet er om det er flere aktører. Resten av kvelden dreier seg om løpende oppdateringer fra åstedet, intervjuer med mennesker som opplevde dramaet på nært hold og filmsnutter som viser terroristen i aksjon. 5 mennesker fikk en brå slutt på livet og for deres etterlatte er ikke framtida hva den var.

For oss som ikke er direkte berørt av hendelsen, i den forstand at vi ikke kjenner de som har blitt drept, har nyhetene en kjent virkning. Vi har opplevd selvmordsbomberne fra nittitallet som sprengte seg selv og andre på busser, intifadaen fra år 2000 og utover, utallige hendelser hvor terrorister gikk løs på mennesker med kniv eller hvor kjøretøy av ulik størrelse meiet ned mennesker som ventet på buss eller trikk. Vi har utviklet en bevissthet i forhold til at vi ser oss rundt, sjekker hva slags folk som er i nærheten av oss, legger merke til poser og vesker som har blitt satt på bakken. Jeg sitter foran TV-skjermen og kjenner sorgen komme sigende som tåke.

Mobilen til mannen min ringer. Det er Rabia, den arabiske bygningsarbeideren som jobber for ham. «Jeg kommer ikke på jobb i morgen. Det er uvisst hvordan dette kommer til å utvikle seg og jeg frykter politisperringer, avhør og i verste fall lynsjing.» Mannen min svarer at han forstår og at det klokeste er å vente noen dager. Da samtalen er avsluttet begynner han å snakke med seg selv; «Hva gjør jeg nå? Vi har kun et par dager igjen for å få ferdig leiligheten som vi jobber med. På fredag skulle den rengjøres og i helga skulle møblene flyttes inn.» Det som var av planer må forandres igjen, og med Ramadan «rett rundt hjørnet» vet ingen hvordan tida framover kommer til å arte seg. Vi har hatt det «rolig» lenge. De som har opplevd mest dramatisk de siste par årene er arabiske byer og landsbyer. Vi har sett på TV at volden i arabiske miljøer har steget og at det skytes med «skarpt» og

med automatvåpen i gatene på kveldstid. Vi har sett opptak av beduin-bryllup i Negev hvor ungdommer kjøre «villmann» på veiene og hvor folk har overkroppen hengende gjennom bilvinduet og fyrer av noen salver mot himmelen. Ofte blir mennesker drept i «klanoppgjør» og den eldre generasjonen i disse miljøene har gått ut og uttrykt at de ikke har kontroll over det som skjer og at de føler at situasjonen er håpløs. De har tryglet Israel om å sende inn politistyrker for å rydde opp og beslaglegge ulovlige våpen.

Det arabiske samfunnet er et stamme- og klan-samfunn hvor de eldste tradisjonelt har hatt stor respekt. Dette er i ferd med å forandre seg fordi at den tekniske utviklinga går så fort at de yngre ofte må hjelpe de eldre med å følge med. Dette gjør at de «eldste» virker tafatte og ikke fungerer som rollemodeller for de yngre. Allikevel er det arabiske samfunnet et samfunn som ikke oppfordrer til individualisme, men som har «gruppeidentitet». Når de tradisjonelle rollemodellene ikke lenger har tilstrekkelig respekt så søker man etter nye. Lederne av islamistiske organisasjoner vet å utnytte denne situasjonen og her begynner problemene. Det er ingen stor overraskelse at disse våpnene nå rettes mot jøder.

Under den første intifadaen (arabiske opprøret) var steinkasting hovedproblemet. Deretter fikk vi selvmordsaksjoner hvor terroristene var pakket inn i sprengstoff. Deretter fulgte en lang periode med knivstikking som ofte var impulshandlinger utført av enkeltindivider og som det dermed var vanskelig å få oversikt over. Det som vi ser nå, er et langt hopp i negativ retning idet man ikke har mulighet for å forsvare seg med mindre man selv er bevæpnet. Kanskje det ikke hadde vært så dumt å ta «ropet om hjelp» fra de eldre i det arabiske samfunnet alvorlig?